

Nr 321.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående överlåtelse till Eskilstuna stad av ett kronan tillhörigt markområde; given Stockholms slott den 4 mars 1921.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF.

C. G. Hammarskjöld.

Utdrag av protokollet över försvarsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 4 mars 1921.

Närvarande:

Statsministern VON SYDOW, ministern för utrikes ärendena greve WRANGEL, statsråden ERICSSON, DAHLBERG, MURRAY, ELMQUIST, MALM, BERGQVIST, HAMMARSKJÖLD, EKEBERG, HANSSON.

Departementschefen, statsrådet Hammarskjöld anförde härefter:

I skrivelse till arméförvaltningen den 28 april 1919 anhöllo stadsfullmäktige i Eskilstuna, att till nämnda stad måtte för uppförande därstädes av ett varmbadhus med simhall avgiftsfritt överlåtas ett Carl Gustafs stads gevärsfaktori tillhörigt, i hörnet av Drottning- och Hamngatorna beläget område med en areal av omkring 2,000 kvadratmeter.

Stadsfullmäktiges i Eskilstuna skrivelse den 28 april 1919.

Förhand-
lingar mellan
kronan och
staden.

Sedan med anledning härav förhandlingar ägt rum mellan arméförvaltningens artilleridepartement och styresmannen för Carl Gustafs stads gevärsfaktori, å ena, samt stadens myndigheter, å andra sidan, förklarade sig styresmannen för sin del villig att förorda ifrågavarande upplåtelse under villkor,

att staden skulle för området till gevärsfaktoriets kassaförvaltning erlægga årligen 50 kronor eller ock en gång för alla 1,000 kronor.

att staden, efter att försöksvis hava på lämpligt sätt provisoriskt avstängt övre delen av den i Bruksgatans förlängning utmynnande avloppskulverten, skulle, därest de nuvarande olägenheterna av ifrågavarande kulvert enligt faktoriets förmenande härigenom minskades, efter anvisning av faktoriets anbringa en rörlig järnlucka i stället för de provisoriska anordningarna,

att flera vattenklosetter än nu av stadsfullmäktige medgivna ej finge inkopplas till den i nästföregående moment omförmälda avloppsledningen,

att, därest flera nybyggnader än de nu i den s. k. kronoskogen uppförda komme att därstädes anläggas, staden skulle kostnadsfritt upplåta ledningar av tillräcklig storlek för vatten och avlopp för ytterligare 50 familjer under förutsättning, att anknytningspunkten, såsom hittills, bleve vid Sommarrogatans ändpunkt; samt

att staden skulle omlägga och ansvara för underhållet av den sjöledning, som nu vore dragen från övre ån genom planteringslanden mellan Drottninggatan och Bruksgatan, räknat till och med dennas nordvästra kant, samt uppsätta å denna sträcka, i fall så påfordrades, fyra stycken rörbrunnar.

Stadsfullmäktiges skrivelse den 28 september 1920.

Stadsfullmäktige i Eskilstuna hava nu i skrivelse till Kungl. Maj:t den 28 september 1920 anhållit, att staden måtte under förenämnda villkor för ovan angivna ändamål få med full äganderätt förvärva ifrågavarande, å en skrivelsen bifogad karta utmärkta område.

Yttrande av magistraten i Eskilstuna.

Magistraten i Eskilstuna har anslutit sig till stadsfullmäktiges framställning.

Yttrande av länsstyrelsen i Södermanlands län.

Länsstyrelsen i Södermanlands län har uti den 15 oktober 1920 avgivet yttrande i ärendet anført, att den erbjudna köpeskillingen ju måste anses synnerligen låg för en så väl belägen tomt, men torde det ringa beloppet i någon mån uppvägas av fördelen för gevärsfaktoriets att i sin omedelbara närhet hava tillgång till ett varmbadhus. Därest området i fråga icke behövdes för gevärsfaktoriets samt arméförvaltningens

för sin del funne sig kunna godtaga den erbjudna köpeskillingen, hade länsstyrelsen därför icke något att erinra mot bifall till ansökningen.

Arméförvaltningens fortifikationsdepartement, som den 3 november 1920 avgivit utlåtande i ärendet, har anfört, att både artilleridepartementet och fortifikationsdepartementet förut handlagt ärende angående upplåtelse till staden av ifrågavarande markområde, varvid likväl departementen avsett att upplåta allenast nyttjanderätt till området mot huvudsakligen samma villkor som ovan anförts. Staden ansåge sig emellertid icke kunna åtnöjas med nyttjanderätt, utan begärde äganderätt till området; och styresmannen för Carl Gustafs stads gevärsfaktori vore härutinnan ense med staden. Som området i fråga kunde för gevärsfaktoriets undvaras och ej vore behövt för andra försvarsändamål, hade fortifikationsdepartementet ej heller något att erinra mot dess avstående till staden mot de föreslagna villkoren, varom staden och styresmannen efter samråd med departementet överenskommit.

Yttrande
av arméför-
valtningens
fortifikations-
departement.

Den av länsstyrelsen gjorda erinran i avseende å köpeskillingens ringa belopp kunde väl synas befogad, men köpeskillingsbeloppet vore, enligt fortifikationsdepartementets mening, icke i förevarande fall ett uttryck för det vederlag, som staden skulle komma att lämna för området. Frånsett de icke i penningar uppskattbara fördelar, som tillskyndades staten genom befordrandet av ifrågavarande allmännyttiga ändamål eller som genom badhusets uppförande i närheten av gevärsfaktoriets tillkomme särskilt gevärsfaktoriets tjänstemän och arbetare, hade fortifikationsdepartementet vid sin tillstyrkan av försäljningen fäst synnerligt avseende vid de villkor i överenskommelsen, genom vilka staden iklädde sig andra skyldigheter. Stadens fullgörande av dessa skyldigheter vore av stor betydelse för staten och medförde för staden avsevärda kostnader, med vilkas nu oberäknliga belopp köpeskillingen i själva verket ökades. Sålunda vore det för gevärsfaktoriets och dess arbetare synnerligen angeläget, att de olägenheter, som härleddes från oförmådan att avloppskulvert och vilka tidtals bestode i en olidlig stank, bleve avhjälpta. Likaledes vore det för utnyttjande av det till gevärsfaktoriets hörande området av kronohemmanet Gredby, vilket icke inginge i den planlagda staden, av stort värde, att ledningar för vatten och avlopp anbringades för de byggnader, som ytterligare kunde komma att å detta område uppföras. Förslag föreläge till uppförandet av flera bostadslägenheter än de nu befintliga för arbetare vid gevärsfaktoriets. Stadens förut till dess gräns åt kronohemmanet utförda ledningar syntes emellertid icke vara av tillräcklig omfattning för att kunna upptaga vatten och avlopp

från Gredbyområdet, vadan förbindelsen att kostnadsfritt upplåta ledningar härför helt visst komme att för staden medföra stora utgifter.

Fortifikationsdepartementet, som ansåge, att, om upplåtelse skedde med äganderätt, köpeskillingen borde bestämmas till visst belopp att på en gång gäldas, hemställde på grund av vad sålunda anförts, att Kungl. Maj:t måtte, efter inhämtat medgivande av riksdagen, bemyndiga fortifikationsdepartementet att för uppgivet ändamål till staden försälja ifrågavarande område för en köpeskillning av 1,000 kronor och mot villkor i övrigt, som ovan anförts, ävensom förordna, att köpeskillingen skulle tillföras lantförsvarets fond för byggnader och andra försvarsändamål.

Departement-
schefen.

Såsom av den lämnade redogörelsen framgår, önskar Eskilstuna stad förvärva äganderätten till ett Carl Gustafs stads gevärsfaktori tillhörigt område med en areal av omkring 2,000 kvadratmeter för uppförande därstädes av ett varmbadhus med simhall för stadens behov. Då ifrågavarande område icke torde vara erforderligt för något statens ändamål, synes intet vara att erinra mot att detsamma överlåtes till staden för att disponeras på nyss angivet sätt. De av arméförvaltningens fortifikationsdepartemet förordade villkoren för överlåtelsen torde, med hänsyn till vad därutinnan blivit upplyst, få anses vara för kronan fullt antagliga. I enlighet med fortifikationsdepartementets förslag torde köpeskillingen, 1,000 kronor, böra tillgodoföras lantförsvarets fond för byggnader och andra försvarsändamål.

Jag får alltså hemställa, det täcktes Eders Kungl. Maj:t föreslå riksdagen medgiva,

att nyssnämnda område må för uppgivet ändamål försäljas till Eskilstuna stad för en köpeskillning av 1,000 kronor och mot villkor i övrigt, som förut omförmälts, samt

att köpeskillingen må tillgodoföras lantförsvarets fond för byggnader och andra försvarsändamål.

Till denna, av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagade Hans Maj:t Konungen lämna bifall samt förordnade, att proposition i ämnet av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar, skulle avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

W. G. O. Montgomery.